

Ukážka úloh za prijímacích skúšok zo slovenského jazyka a literatúry
do osemročnej formy štúdia v šk. roku 2017/2018

Ukážka 1

Jana Bodnárová – Objavy v záhrade

Prázdniny sa mi teda začali naozaj krásne! Mám robiť pestúnku dvojročnému škvŕňaťu – svojej sesternici, čo stále rozpráva a rozpráva. Navyše opakuje všetko, čo poviem ja. Moja teta nedostala v práci dovolenku a jasle zavrelí. Mama s **otcom** musia do zamestnania, tak som dopoludnia poruke akurát ja! Celý týždeň môžem zabudnúť na bicykel a divú jazdu sem a tam po predmestí. Vietor fíčí okolo uší a ty máš pocit, že sedíš v kabíne nadzvukovej stíhačky. Čosi sa v tvojej hlave mení, nedá sa to ani popísať slovami, ale jednoducho všetky blbosti zostanú v diaľke a topia sa ako med v horúcom mlieku. Raziš si cestu priestorom rovnako ako lietadlo stĺpmi mrakov. Fakt sa to nedá popísať. Tá extra rýchlosť! Tá super voľnosť! Nádhera! Byť pilotom stíhačky skoro na okraji kozmu.

- Označ možnosť s informáciou, ktorá vyplýva z ukážky 1:
 - Rozprávačom príbehu je chlapec.
 - Prázdniny budú trvať týždeň.
 - Sesternica rozprávača má dva roky.
 - Mama a otec nedostali na prázdniny dovolenku.
- Ktorá možnosť platí o prvej vete ukážky 1?
 - Ide o súvetie.
 - Ide o rozkazovaciu vetu.
 - Ide o želaciu vetu.
 - Ide o zvolaciu vetu.
- V ktorej možnosti sú správne určené gramatické kategórie a vzor zvýrazneného slova v ukážke 1?
 - Mužský rod, pl, inštrumentál, hrdina
 - Mužský rod, sg, inštrumentál, chlap
 - Mužský rod, sg, inštrumentál, hrdina
 - Mužský rod, pl, datív, chlap
- Utvor od podstatných mien *vietor*, *týždeň* prídavné mená, dbaj na správny pravopis.

 - Uveď, ktorý druh prídavných mien si vytvoril/a? _____

Ukážka 2

Rudyard Kipling – Kniha džunglí

Zákon džungle, ktorý nikdy nič bez dôvodu nenariaduje, zakazuje zverom zabiť človeka, iba keby chceli ukázať mláďatám, ako sa zabíja, aj to len mimo lovísk svojej svorky alebo plemena. Pravou príčinou tohto zákazu je, že po usmrtení človeka dohrnie sa skôr či neskôr niekoľko bielych ľudí na slonoch s puškami a niekoľko sto hnedých ľudí s gongmi a fakľami. **A potom všetci v džungli trpia.** Zvery medzi sebou si však zákaz vysvetľujú tým, že človek je najslabší a najbezmocnejší tvor a že by im to neslúžilo ku cti, keby ho napadli. Okrem toho sa povráva – a to je pravda – že ľudozravé zvery oprašivejú a že im vypadajú zuby.

- Ktoré tvrdenie nevyplýva z ukážky?
 - Zákon Džungle zakazuje v akomkoľvek prípade zabiť človeka.
 - Ľudožravé zvery sú chorľavejšie.
 - Zvieratá môžu zabiť človeka, aby ukázali mláďatám ako sa zabíja.
 - Zvieratá majú zakázané zabíjať ľudí, aby potom ľudia nezačali loviť ich.

6. Označ možnosť, v ktorej nedochádza k spodobovaniu?

- a) s puškami
- b) všetci
- c) s gongmi
- d) pravda

7. V ktorej možnosti má podstatné meno tieto vlastnosti: ženský rod, singulár, inštrumentál, vzor ulica?

- a) v džungli trpia
- b) ľudožravé zvery
- c) pravou príčinou
- d) fakľami

8. Prepíš pravopisne správne vetu tak, aby bola najskôr uvádzacia veta a za ňou priama reč. Môžeš zmeniť aj slovosled. „*Čo sa to deje?*“ pýtali sa všetci naokolo.

9. V ktorej možnosti je slovo, ktoré neobsahuje obojakú hlásku?

- a) tvor
- b) pravda
- c) ľudia
- d) dôvod

10. V ktorej možnosti sú slovné druhy zvýraznenej vety ukážky 2 v správnom poradí?

- a) spojka, príslovka, zámeno, predložka, podstatné meno, sloveso
- b) príslovka, spojka, podst. meno, predložka, podstatné meno, sloveso
- c) predložka, zámeno, podst. meno, spojka, podstatné meno, sloveso
- d) spojka, spojka, zámeno, predložka, podstatné meno, sloveso

Ukážka 3

Daniel Hevier: Dospelí do lavíc

Vydali také nariadenie: Dospelí pôjdu do školy. A teraz nahlas kričia, že nie, - po celom širom okolí.	Dospelí, do lavíc! Nepomôže vám nič, aj keď ste vyrástli z chalanských nohavíc.	Odteraz budú vaše decká kontrolovať vám úlohy. Syn prísne pozrie na otecka, ocinko bude nebohý.
Nedá sa svietiť, dospeláci. Tak rýchlo tašky na chrbát. Budú z vás po rokoch zas žiaci, v laviciach budete sa báť.	Dospelí, do lavíc! Nad vami visí bič. Zo školy vyjdete až v roku 3000.	Otcovia, mamy, všetky tetky, pre vás sa začne školský rok. Keď domov donesiete päťky, dostanete pár na zadok.

11. Zakrúžkuj možnosť, ktorá obsahuje pravdivé tvrdenie o básni Dospelí do lavíc.

- a) Báseň má 6 veršov a 24 strof.
- b) V básni sa nachádza metafora.
- c) V básni je použitý združený rým.
- d) Báseň je ľudovou slovesnosťou.

12. Urč správne vzor týchto podstatných mien:

Otcovia _____
Mamy _____

13. Pre ktoré slovo platí toto poradie hlások: 1. znelá párová tvrdá spoluhláska, 2. krátka samohláska, 3. neznelá párová mäkká spoluhláska, 4. neznelá párová tvrdá spoluhláska, 5. dlhá samohláska

- a) rokoch
- b) tetky
- c) päťky
- d) decká

14. Aký druh rýmu je použitý v poslednej strofe ukážky 3?

15. Zakrúžkuj možnosť, v ktorej sú všetky slová utvorené pomocou predpony.

- a) dospeláci, visí, dostanete, otcovia c) chalanských, školský, päťky, odteraz
b) vydali, donesiete, vyjdete, odteraz d) nariadenie, všetci, budete, rýchlo
-

16. K slovu *tetky* dopíš jedno slovo z básne, ktoré sa s ním rýmuje.

17. Ukážka 3 je napísaná viazanou rečou, takúto formu voláme _____

18. Vypíš z ukážky 3:

- a) jednu číslovku - slovom: _____
b) jednu vokalizovanú predložku: _____
-

19. a) Vysvetli, čo znamená, keď sa povie, že *kto nemá v hlave, má v nohách*.

b) Zakrúžkuj, o ktorý druh frazeologizmu ide: príslovie/porekadlo/pranostika/prirovnanie.

20. a) Slovo *dospelí* daj do tvaru datívu singuláru: _____

b) Uveď skloňovací vzor tohto prídavného mena: _____

21. Režisér v divadle je človek, ktorý

- a) vedie prípravu a realizáciu divadelnej hry. c) vytvorí hudbu k divadelnej hre.
b) vyberá diela, ktoré sa budú v divadle hrať. d) hrá hlavnú postavu v divadelnej hre.
-

22. Zakrúžkuj možnosť, v ktorej je veta napísaná pravopisne správne.

- a) So starou mamou a Mišom cestujeme slovenskou krajinou z Nitry do Banskej Štiavnice.
b) V júni otvárajú v Tatranskej Lomnici nové Tatranské chodníky na turistickú letnú sezónu.
c) So starou mamou a Mišom cestujeme Slovenskou krajinou z Nitry do Banskej Štiavnice.
d) V júni otvárajú v Tatranskej Lomnici nové tatranské chodníky na turistickú letnú sezónu.
-

23. Vysvetli, čo je to príslovie. _____

24. V dátume od 1. marca do 5. apríla sa na Gymnázium sv. Uršule konala zbierka trvanlivých potravín pre ľudí v núdzi. Spoločne sa nám podarilo **vyzbierať** 30 kilogramov potravín.

Uvedený text je:

- a) oznam c) reklama
b) správa d) inzerát
-

25. Od slovesa *vyzbierať* utvor 2. osobu, plurálu, budúci čas.

26. Pred ním sa objavila nádherná lúka plná čerstvých kvetov.

- a) Napíš antonymum prvého prídavného mena z predchádzajúcej vety. _____
b) Napíš synonymum druhého prídavného mena z predchádzajúcej vety. _____